

Эмизиш ҳукмлари

11:00 / 08.04.2020 2670

Бегона аёлни эмиш туфайли ҳалол-ҳаромга боғлиқ ўта аҳамиятли ҳукмлар келиб чиқишини эмикдошлик туфайли никоҳи абадий ҳаром қилинган аёллар ҳақидаги ўта нозик ва муҳим ишнинг собит бўлишига қандай эмизиш сабаб бўлади?

Унинг миқдори қанча?

Қайси вақтда мазкур эмизиш собит бўлади ва қандай собит бўлади? каби ўхшаш саволларга жавоб топишга ҳаракат қиламиз.

Одатда эмизиш масаласи асосан ҳадис ва фикҳ китобларимизда доимо никоҳга қўшиб зикр қилинади.

مَحْتُ الْمَلَأَقِ لَسُو هِي لَعَلَّ لِي صَمِّيَّبْنِ لِنَعِ، أَوْ نَعُ لَلِ يَضَرُّ لِي ضَرِّ لِمُؤْنَعِ
نَاتِّصَمُّ لِي وَأَوْ صَمُّ لِي وَأَنْ تَعُضُّ لِي وَأَوْ عَضُّ لِي

Умму Фазл розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бир эмиш ёки икки эмиш, бир сўриш ёки икки сўриш ҳаром қилмайди», дедилар».

Шарҳ: Шофеъий ва Ҳанбалий мазҳаблари ушбу ҳадисга амал қилиб, «Бир-икки эмиш билан никоҳни ҳаром қиладиган эмиш содир бўлмайди», деганлар.

Аммо Ҳанафий ва Моликий мазҳаблари уламолари амал қилиш учун бу ҳадисни қабул қилмаганлар. Уларнинг фикрича, бу ҳадис насх қилинган – амалдан қолган ҳадис ҳисобланади. Чунки Аллоҳ таоло Қуръони Каримда:

«...эмизган оналарингиз, эмикдош опа-сингилларингиз... (ҳаром қилинди)», деган, «сизларни икки мартадан кўп эмизган оналарингиз» деган эмас. Шу оятга биноан, номи эмиш бўлса, никоҳни ҳаром қилувчи эмиш собит бўлган бўлади.

Ривоятда келишича, одамлар Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳуга «Ибн Зубайр «Бир эмиш ёки икки эмишнинг аҳамияти йўқ», демоқда», дейишганида:

«Аллоҳнинг ҳукми унинг ҳукмидан яхшидир, Аллоҳ таоло «Ва эмизган оналарингиз», деган», деб айтганлар. Ояти каримада келган баён турганда ҳадисда унга хилоф нарса келса, ҳадис насх қилинган бўлади.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобидан